

Tisza István gróf az Auffenberg-ügyről.

— A politikai helyzet. —

(Saját tudósítónktól.) A képviselőház ma újra összeült, napirendjén a véderőreformmal. A rendes parlamenti tanácskozás helyett azonban ma ismét előlről kezdődött az a huzavona, zaj és lármás civakodás, mellyel az obstrukció immár épen tizedik hónapja hátráltatja a katonai javaslatok elintézését. A mai ülésre pedig erős készülődés történt a többség és az elnökség részéről, hogy a lehetőségekhez képest visszaterelhessék a Házat tulajdonképeni föladatához. Az obstruktorok viszont minden leleményességüket készen tartották, hogy ezt a jó szándékot megakadályozzák. Az ülés iránt az ilyen alkalmakkor megszokott nagy érdeklődés jelentkezett, a munkapárt s az ellenzéki pártok is nagy erővel vonultak föl, a kormány tagjai s a pártvezérek, Apponyi Albert gróf és Andrássy Gyula gróf kivételével, ugyancsak mind megjelentek.

Justhék azzal kezdték a dolgukat, hogy egész csapattal, köztük Justh Gyula, Batthyány Tivadar gróf és Holló Lajos is, napirend előtti felszólalásra kértek engedelmet Návay Lajos elnöktől a legkülönbözőbb ürügyek alatt. Az elnök azonban ezeket a jelentkezéseket sorra elutasította s a felszólalásra az engedelmet megtagadta. A következő fogás az volt, hogy nyomban az ülés megnyitása s az elnöki előterjesztések után Lovász Márton szabadság iránt való kérést nyújtott be Návayhoz, a vitarendezők pedig erre névszerinti szavazás elrendelését kérték s az elnök ennek eleget is tett. Féltenekettől a szavazással telt el az idő.

Ekkor Beöthy Pál vette át az elnöklést. Justhék pedig a legkülönbözőbb címek alatt kifogásokat tettek a szavazás lebonyolítása ellen. Legalább tíz képviselő állt fel egymásután s azt panaszolta, hogy két munkapárti képviselő, Kállay Tamás és Farkas Zoltán az elnök felszólítására sem vett részt a szavazásban, jóllehet a teremben tartózkodtak s jóllehet erre a házszabályok kötelezően rendelkeznek. Mikor aztán az elnök e kifogásoknak azzal akart véget vetni, hogy a két képviselőt egyszerű szavazással a mentelmi bizottság elé kívánta utasítani s a kérdés föltevéséhez nem engedett több hozzászólást, roppant zaj és tumultus keletkezett a Ház minden oldalán s az elnök alig győzte a rendreutasítással a méltatlankodó obstruktorokat. Pillanatig úgy tetszett, hogy a jobbsé a baloldal egymásnak ront. A zajos jeleneteknek aztán az vetett véget, hogy Justhék zárt ülés elrendelését kérték s az elnök azt teljesítette is.

A munkapárt Beöthy Pál energikus eljárását nagy tetszéssel fogadta s benn a teremben, de kiinn a folyosón is sokáig tüntetve tapsolta és éljenezte. Az ellenzéki folyosón viszont fölháborodással emlegették Böthy viselkedését. Justh Gyula nagy csoport előtt fenhangon hirdette:

— Hiábavaló erőlködés ez. Nem lesz itt béke a választójog nélkül, ha mindnyájunkat letartóztatnak is. Akkor aztán más térre visszük át a dolgokat!

A jobboldali folyosón nagyobb munkapárti társaságban a delegációkról beszélgettek. A társaságból Sándor Pál odafordult Tisza Ist-

ván grófhhoz s azt kérdezte tőle, mi fog történni Auffenberggel s milyen álláspontot foglalt el majd vele szemben a munkapárt.

Sándor Pál ingerülten mondta:

— Én nem is értem, hogy lehet kérdéses, hogy Auffenberg maradjon. Nekünk egy percig se szabad szótlanul tünni állásában! Hát van olyan ember itt, aki a delegációban a szemébe tud nézni Auffenbergnek? Ezt nem lehet tünni! És neked is — itt Tisza István felé fordult Sándor Pál — azon kell lenned, hogy ez az ügy energikus megoldást nyerjen.

Tisza István gróf nem maradt adós a felelettel. Nagy figyelem mellett szólt:

— Ugy érzem, nagyon igazad van, de ne feledd el, hogy a delegáció nem Auffenbergnek, hanem az országnak szavazza meg a hadügyi költségeket.

— Akkor pedig, — riposztzott Sándor Pál — nem lehet egyebet csinálni, mint megszavazni a hadügyi költségeket, de Auffenberg ellen a legélesebb bizalmatlanságot kell juttatni kifejezésre.

Majd így szólt Tisza István gróf:

— Legyetek türelemmel és nyugalommal, mindenesetre meg fogjuk találni a módját, hogy elintézzük az Auffenberggel való ügyünket is.

Csongrád támadása a szegedi munkásbiztosító ellen.

(Saját tudósítónktól.) Csongrádon kapták fel azt a jelszót: el Szegedtől és az utóbbi időben bizonyos körök az egész vármegyében hangoztatták ezt. A tegnapi lapok közölték azt a hirádsát, hogy Csongrádon iparosok és kereskedők körében mozgalom indult meg, amelynek állítólag az a célja, hogy Csongrádot elvegyék a szegedi kerületi munkásbiztosító pénztártól és a szentesi pénztárhoz csatolják. A bizonyára nem érdektelen helyről származó közlemények szerint szó van arról is, hogy küldöttség megy ebben az ügyben a kereskedelemügyi miniszterhez és az állami munkásbiztosítási hivatalhoz. Ez a mozgalom, ha ugyan komoly mozgalomról lehet szó, ugyanazt az irányzatot képviseli, mint a vármegye közgyűlésének a közigazgatási beosztás tekintetében hozott legutóbbi határozata, amely ellen — mint azt a Délmagyarország részletesen meg is írta — Szeged felemelte tiltakozó szavát az illetékes tényezők előtt. A megindult akció az elszakadás indokául azt hozza fel, hogy a szegedi munkásbiztosító pénztár több panaszt nem intézett el méltányosan és felemlíti azt is, hogy a Szegedhez vezető közlekedés nehézkes, Szentes pedig közelebb fekszik Csongrádhoz, mint Szeged.

A munkásbiztosításról intézkedő törvény, úgy tudjuk Szentesen sem más, mint Szegeden és ahol a szegedi pénztár nem teljesíthet méltányosságot, ott a szentesi pénztár sem lehet különben. A kérdés tulajdonképen az: jogszerű elintézését nyerne-e a panaszok, miért a méltányosság elve csak akkor érvényesíthető, ha a panaszok jogosak. Hogy a szegedi pénztár mennyire méltányos és igazságos, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy a szegedi pénztár az iparhatóság és a bíróságok előtt egyetlen egyszer sem volt pervesztes.

A vidéki adminisztrációnak kétségtelenül vannak hiányai és erre épen a szegedi pénztár mutatott rá legutóbbi jelentésében. A hiányoknak az az oka, hogy a munkásbiztosítási törvény részben nincsen végrehajtva. A törvény 129. szakasza ugyanis felhatalmazza a kereskedelemügyi minisztert, hogy a belügyminiszterrel egyetértőleg rendeleti

uton állapítsa meg azt az eljárást és azokat a módozatokat, amelyek szerint a községek a betegség esetére való biztosításnál a helyközvetítésre bevonandók és ugyanez a törvény rendelkezik az iránt is, hogy azokban a községekben, amelyekben a betegség esetére biztosított tagok száma az 50-et meghaladja, a biztosított tagokból és munkaadókból a községi előjáróság mellé a biztosítás közvetítésére helyi választmányok alakíthatók. A rendelet elkészült, de azt nem hajtották még végre. Láthatjuk ebből, hogy ami baj ezen a téren mutatkozik, az nem speciálisan szegedi baj, hanem általános az egész országban és akkor is fenmarad, ha Csongrádot a szentesi kerületi munkásbiztosító pénztárhoz csatolják. A szegedi pénztár egyébként tervbe vette, hogy addig is, amíg az említett rendelet megjelenik, arra törekszik, hogy a helyi adminisztrációt megkönnyítse és a tagok segélyezési igényét tökéletesebben és zavartalanul elégítse ki. Épen ezért elhatározták, hogy Csongrádon táppénzkifizető helyet létesítsenek és ez a terv előreláthatólag a közel jövőben meg is valósul.

Annál a kérdésnél, hogy valamelyik község valamelyik pénztárhoz tartozik, nagyon mellékes az a szempont, hogy vajon 14 kilométernyire, vagy 40 kilométernyire van-e a központtól. A helyi közvetítés helyes szervezése mellett sem a munkaadó, sem a tag nincsen ráutalva arra, hogy a pénztár székhelyén rendezze az ügyeit. Különben is ha Szenteshez tartozik Csongrád, akkor is postán történnek a befizetések és esetleg a segélyek kifizetése is és annak a csongrádi tagnak teljesen mindegy az, hogy a táppénzt Szegeden adják-e postára, vagy pedig a szentesi postahivatal küldi azt meg. A hovatartozandóság kérdésében egyedül az lehet munkaadóra és tagra is fontos, hogy olyan pénztárhoz tartozzék, amely céljának mindenképen meg akar és meg is tud felelni. Ez a legkevésbé sem mondható a szentesi pénztárnál, amely, ha akarná, akkor sem lenne képes olyan méltányosan elintézni a panaszokat, mint ahogyan azt a csongrádiak akarják.

Érthetetlen tehát, hogy a csongrádiak épen Szenteshez kívánnak csatlakozni, ahhoz a pénztárhoz, amelynek mindössze ezerhét-százöt tagja van, de nincs életképessége és épen ezért feloszlata hivatalos körökben már a legkomolyabb alakban felmerült és most is aktuális. Nem tartható fenn olyan pénztár, mint a szentesi, amely tagokra nagyon keveset, kezelési költségekre azonban annál többet fordít.

De beszéljenek a számok. Szembeállítjuk a két pénztár legutóbbi évi eredményének három legfontosabb tételét: a táppénzt, az orvosi költséget és a kezelési költséget.

Pénztár	Táppénz	Orvosi költség	Kezelési költség
Szegedi	103,669 K	73,019 K	62,154 K
Szentesi	5,513 K	9,590 K	11,376 K

vagyis míg Szegeden a táppénz a legnagyobb és a kezelési költség a legkisebb, addig Szentesen épen megfordított az arány: ott a táppénz a legkevesebb és a kezelési költség a legtöbb. A szegedi pénztárnál az orvosi költség is jóval alul marad a táppénznek, ezzel szemben Szentesen az orvosi költség is majdnem kétszer akkora, mint a táppénz. Senki sem vitathatja, hogy a szegedi pénztár aránya a jogos és beláthatja mindenki azt, hogy ott, ahol a tagoknak készségszerűen táppénz gyanánt fizetnek ki a legtöbbet, egészségesebb az alap, mint annál a pénztárnál, ahol a legtöbbet a kezelésre fordítanak. Ezekből a számbeli adatokból kitűnik az, hogy a szentesi pénztárt a kezelési költségek fölemésztik és azt csak erőszakkal lehet fentartani. Ezen az állapoton Csongrád az ő 7—800 tagjával sem tud segíteni, a szentesi pénztár akkor is csak törpe pénztár marad, ha Csongrád oda csatlakozik és a különbség mindössze annyi lesz, hogy nem 1700, hanem 2500 tagja lesz és zárszámadásában a kezelési költség újra emelkednek.